

درخواست پیشنهاد پژوهشی (RFP)

موضوع: تحول در فرآیند تأمین مالی شهرهای جدید؛ مدلی نوین برای تنوع بخشی و پایداری منابع مالی

۱. مقدمه و ضرورت انجام پژوهش

شهرهای جدید کشور به عنوان یکی از ابزارهای کلیدی در سیاست گذاری توسعه شهری، با چالش های جدی در حوزه تامین مالی پروژه های زیر بنایی، خدماتی و توسعه ای مواجه هستند. اتکای بیش از حد به بودجه های دولتی و روش های سنتی تامین مالی، نه تنها پایداری مالی این شهرها را به مخاطره انداخته بلکه مانعی در مسیر جذب سرمایه گذاری بخش خصوصی، نهادهای مالی نوین و تحقق اهداف توسعه پایدار بوده است. از این رو طراحی یک مدل نوین و جامع برای تامین مالی متنوع و پایدار که متکی بر ابزارهای نوین مالی، مشارکت های عمومی - خصوصی (PPP)، بازار سرمایه و روش های خلاقانه سرمایه گذاری باشد و از سازوکارهای حقوقی و نهادی قابل اجرا در ایران پشتیبانی کرده و امکان تحقق اهداف کلان توسعه شهری و سیاست های بالادستی را فراهم سازد، ضرورتی انکارناپذیر است. این پژوهش در واقع تلاشی است برای ارائه یک چارچوب علمی و اجرایی نوین که بتواند مسیر تحول در فرایند تأمین مالی شهرهای جدید را هموار کرده و چشم اندازی پایدار برای آینده این شهرها ترسیم کند.

۲. اهداف پژوهش

۱. شناسایی چالش ها و محدودیت های موجود در فرایند تامین مالی شهرهای جدید
۲. تحلیل وضعیت مالی و منابع درآمدی شهرهای جدید طی سال های اخیر
۳. بررسی و مقایسه تجارب موفق ملی و بین المللی در تنوع بخشی به منابع مالی توسعه شهری

۴. امکان‌سنجی و ارزیابی ظرفیت ابزارهای نوین مالی در بازار سرمایه ایران
۵. طراحی مدل نوین تامین مالی برای شهرهای جدید با تاکید بر پایداری، تنوع و انعطاف پذیری
۶. ارائه سناریوهای مختلف تأمین مالی و تحلیل ریسک‌ها و فرصت‌های هر سناریو.
۷. ارائه ساز و کارهای حقوقی، نهادی و اجرایی برای پیاده سازی مدل پیشنهادی
۸. طراحی مکانیزم‌های مشارکت و مشوق‌های جذب سرمایه‌گذاران بخش خصوصی و جامعه محلی
۹. تدوین نقشه راه عملیاتی و بسته سیاستی برای کاهش وابستگی شهرهای جدید به بودجه‌های دولتی
۱۰. ارائه مدل بومی پایدار و قابل پیاده‌سازی برای تأمین مالی شهرهای جدید کشور

۳. پرسش‌های کلیدی پژوهش

- مهم‌ترین موانع، محدودیت‌ها و چالش‌های تامین مالی در شهرهای جدید چیست؟
- ساختار درآمدی و هزینه‌ای فعلی این شهرها چه ضعف‌ها و ناکارآمدی‌هایی دارد؟
- چه ابزارها و روش‌های نوین تامین مالی (مانند اوراق مشارکت، صندوق‌های سرمایه‌گذاری، و...)، قابلیت اجرا در شهرهای جدید را دارند؟
- چه تجارب موفق ملی و بین‌المللی می‌تواند در طراحی مدل بومی مورد استفاده قرار گیرد؟
- نقش دولت، بخش خصوصی و نهاد‌های مالی در تحقق مدل پیشنهادی چیست و چه سازوکارهایی برای تقویت مشارکت عمومی- خصوصی در تأمین مالی شهرهای جدید می‌توان طراحی کرد؟
- چه تغییرات حقوقی و نهادی برای اجرای مدل نوین ضروری است؟
- چگونه می‌توان فرایند جذب سرمایه‌گذاران و کاهش ریسک سرمایه‌گذاری را بهبود داد؟
- چگونه می‌توان سازوکارهای مشارکت بخش خصوصی و جامعه محلی را در تأمین مالی تقویت کرد؟

- چه مدل بومی می‌تواند بیشترین تنوع، انعطاف‌پذیری و پایداری مالی را برای شهرهای جدید تضمین کند و این مدل در چه سناریوهایی (اصلاح تدریجی، تحول ساختاری و ...) قابلیت پیاده‌سازی دارد؟
- نقشه‌راه عملیاتی برای اجرای این مدل شامل چه مراحل و اولویت‌هایی است؟

۴. دامنه و محدوده پژوهش

- بررسی قوانین، مقررات و سیاست‌های مرتبط با تأمین مالی شهری در ایران (از جمله برنامه‌های توسعه، سیاست‌های کلان اقتصادی و شهری)
- تحلیل وضعیت مالی و منابع درآمدی شهرهای جدید طی سال‌های اخیر.
- مطالعه تطبیقی تجارب کشورهای پیشرو (چین، ترکیه، مالزی، امارات، هند).
- بررسی امکان‌سنجی استفاده از ابزارهای مالی نوین در بازار سرمایه داخلی.
- ارائه مدل بومی پیشنهادی با سازوکارهای حقوقی، نهادی و اجرایی لازم برای پیاده‌سازی مدل.
- ارائه نقشه‌راه عملیاتی و تعریف شاخص‌ها و سنجش موفقیت مدل پیشنهادی.

۵. خروجی‌ها و Deliverables مورد انتظار

۱. گزارش جامع تحلیل وضع موجود تأمین مالی در شهرهای جدید.
۲. معرفی و ارزیابی ابزارها و روش‌های نوین قابل استفاده
۳. مدل پیشنهادی تأمین مالی شهرهای جدید با سناریوهای مختلف
۴. پیشنهاد اصلاحات قانونی، نهادی و اجرایی برای پیاده‌سازی مدل
۵. نقشه راه عملیاتی و جدول زمانبندی اجرای مدل پیشنهادی
۶. گزارش سیاستی برای مدیران (Policy brief)

۶. زمان‌بندی پیشنهادی

مدت زمان اجرای پروژه: ۵ ماه

- فاز اول : مطالعات اسنادی، بررسی قوانین و وضع موجود.
- فاز دوم : مطالعه تطبیقی و جمع بندی تجارب جهانی
- فاز سوم : طراحی مدل بومی و تدوین چارچوب نظری.
- فاز چهارم : تهیه نقشه راه و ارائه گزارش نهایی.

۷. ترکیب تیم پیشنهادی

- مدیر طرح (دکتری اقتصاد، اقتصاد شهری و رشته های مرتبط).
- کارشناس اقتصاد مالی/بازار سرمایه.
- کارشناس حقوق و سیاست گذاری عمومی.
- کارشناس مدیریت پروژه و سرمایه گذاری.
- مشاور اجرایی با تجربه در پروژه های PPP و BOT.

۸. نحوه ارزیابی و انتخاب مجری

معیارهای اصلی:

- کیفیت و نوآوری در ارائه مدل های مالی (۳۰٪)
- تجربه پژوهش های مشابه در حوزه مالی-شهری (۲۵٪)
- توان علمی و بین رشته ای تیم پژوهشی (۲۰٪)
- روش شناسی و برنامه اجرایی (۱۵٪)
- شفافیت مالی و عملیاتی بودن پیشنهاد (۱۰٪)

